

HÁSKÓLI ÍSLANDS
SIÐFRÆÐISTOFNUN

Vilhjálmur Árnason
stjórnarformaður

Um starfsemi Siðfræðistofnunar

Ársfundur 2020

Háskóla Íslands, 15. janúar 2021

Efni fundarins

- Ársfundur er vettvangur umræðu um starfsemi Siðfræðistofnunar, um nýjungar í fræðunum eða önnur málefni sem varða hlutverk stofnunarinnar
- Stjórnarformaður gerir grein fyrir starfsemi stofnunarinnar á árinu 2020
- Framsaga um skýrsluna „Heimspekilegar áskoranir á farsóttartímum“ sem styrkt var af Nýsköpunarsjóði námsmanna
- Pallborðsumræður um málefnið

Starfsreglur (2. gr.)

- Hlutverk Siðfræðistofnunar er:
 - að efla og samhæfa **rannsóknir** í siðfræði sem unnið er að við Háskóla Íslands,
 - að stuðla að **samstarfi** við innlenda og erlenda háskóla og aðra rannsóknaraðila á sviði siðfræði,
 - að **gefa út** fræðirit, námsefni og kynna niðurstöður rannsókna í siðfræði,
 - að veita upplýsingar og **ráðgjöf** um siðfræðileg efni,
 - að sinna stjórnslu vegna námskeiða sem deildir bjóða fram sem hluta af þverfaglegu **námi í siðfræði**, einkum til meistaraprófs,
 - að treysta samvinnu milli deilda í þágu þverfaglegs náms og efla skilning á þeim hagsmunum sem náminu tengjast,
 - að gangast fyrir námskeiðum og **fyrirlestrum** um siðfræði.

Stjórn og starfsmenn

- Siðfræðistofnun Háskóla Íslands
 - Heyrir undir Hugvísindastofnun, aðsetur í Gimli
 - Stjórn og starfsmenn:
 - frá námsbraut í heimspeki (Vilhjálmur Árnason, formaður), guðfræðideild (Sólveig Anna Bóasdóttir), menntavísindasviði (Ástríður Stefánsdóttir), hugvísindasviði (Henry Alexander Henrysson), kirkjuráði (Elínborg Sturludóttir)
 - Verkefnastjóri, Páll Rafnar Þorsteinsson, var í fæðingarorlofi haustið 20. Emma Björg Eyjólfsdóttir, doktorsnemi, var þá í hlutastarfi

Rannsóknarsamstarf

- *Nordic-Baltic Network for Philosophy of Medicine and Medical Ethics*. Samstarf Siðfræðistofnana, upphaflega styrkt af NordForsk. Árlegt málþing féll niður og óvíst með næsta.
 - *Public Health and Personal Genomics. Challenges for Solidarity-Based Health Care* (PubGen). Styrkt af NosHS 2014–2015, RHÍ 2018–2020; Rannís-umsókn: *The Genetic Wealth of a Nation? The Challenges of Population Genomics and Personalized Medicine in Iceland*. GeNAT.
 - Svava Sigurðardóttir, doktorsnemi í hagnýtri siðfræði, vinnur að verkefni styrktu af Rannís og sótti fund í Riga um efnið í nóvember.
- *Covid-19: Challenges for Ethics of Public Health and Policy*
 - Netfundur haldinn í apríl til að ræða mögulegt rannsóknarsamstarf um Covid-19 og móta NordForsk-umsókn. Verkefnisstyrkur úr RHÍ 2021–2023 og áform um Rannís-umsókn fyrir rannsóknarverkefnið í vor.

Aðrir styrkir og samstarf

- *LýðHá.* Samstarf við HA um lýðræðislegt hlutverk háskóla
 - Styrkt af Rannís 2018–2020. Alþjóðleg netráðstefna 25.–26. mars
- *Bioethics and Political Philosophy*
 - Styrkur NOS-HS 2019–2020. Lokamálstofa áætluð í Skálholti í júní
- *Governance of Health Data in Cyberspace*
 - Styrkt af NordForsk 2017–2021, leitt af HeLEX við Oxford Háskóla
- *Heimspekilegar áskoranir á farsóttartímum.*
 - Styrkt af Nýsköpunarsjóði námsmanna haustið 20. Fjórir nemendur
 - Skýrsla birt á heimasíðu og FB-síðu Siðfræðistofnunar og er meginefni ársfundarins
- *Gerð námsefnis fyrir stjórnarráðið um siðferðileg álitamál.*
 - Styrkt af Vinnumálastofnun haustið 20. Samstarf við forsætisr.n.

Þjónusta og ráðgjöf

- Fulltrúar Siðfræðistofnunar eru tilnefndir í fjölmargar siðanefndir og ráð á vegum hins opinbera, fagfélaga og stofnana (sbr. heimasíðuna)
- Ráðgjöf um setningu og innleiðingu siðareglna hjá fyrirtækjum, stofnunum og félagasamtökum
- Fræðsluerindi og ráðgjöf fyrir stofnanir og faghópa
- Þátttaka í starfshópum sem undirbúa lagafrumvörp
- Umsagnir um lagafrumvörp á starfsárinu (heimasíða)
- Ráðgjöf tengd verkefnum einstakra ráðuneyta og stofnana: Niðurstöður heilbrigðisþings, tillögur Unesco um siðferðileg viðmið varðandi gervigreind. Covid-tengd mál: Landlæknisembættið og Persónuvernd
- Eftirlit með innleiðingu tillagna starfshóps ráðherra um eflingu trausts á stjórnámálum og stjórnarsýslu. Fylgst með framvindu mála, spurst fyrir um stöðu þeirra og skrifuð framvinduskýrsla til forsætisráðherra í árslok.

Framhaldsnám í siðfræði

- Samvinna við námsbraut í heimspeki um meistaranám í hagnýtri siðfræði. Þrjú kjörsvið
 - Heilbrigðis- og lífsiðfræði
 - Umhverfis- og náttúrusiðfræði
 - Viðskiptasiðfræði
 - 34 brautskráðir alls; 10 skráðir nú
- 30e diplómanám í gagnrýninni hugsun og siðfræði. Ellefu brautskráðir; þrír skráðir
- Doktorsnám í hagnýtri siðfræði (4 nemar). Fyrsta doktorsverkefni lokið 2016

Önnur starfsemi 2020

- Ársfundur 2019 haldinn 10. janúar 2020. Sérstök umræða um hlutverk, stöðu og ímynd stofnunarinnar. Framsaga Jóns Ólafssonar og um 20 manns í gagnlegri umræðu
- Minningarfyrirlestur í hátíðasal H.Í. um Pál Skúlason á 75 ára afmælisdegi hans 4. júní 2020. Framsaga Vilhjálms Árnasonar, „Til varnar mannhelginni“ (ensk gerð *Bioethics* 2021. Sá fyrsti árlegra Pálsfyrirlestra sem Siðfræðistofnun mun halda í minningu hans. Ráðgert að halda næsta Pálsfyrirlestur í haust
- Öðrum fyrirhuguðum viðburðum frestað
- Gjöf til Kvennaathvarfsins í minningu Viktors Frankl. Hann kvað á um að ágóði af sölu bókarinnar, *Leitin að tilgangi lífsins*, gangi til málefna er varða velferð barna.

Áform 2021

- Hádegisfundir
 - Í tengslum við lagafrumvörp eða önnur mál í umræðunni
- Útgáfa: Ritroðin Siðfræði og samtími
 - Sjálfræði og þroskahömlun (áætlað 2021)
 - Vinna að ritum um Siðfræði rannsókna og fagmennsku
- Ráðgjöf
 - Eftirfylgni tilmæla starfshóps um eflingu trausts
 - Námskeið um siðareglur fyrir starfsfólk stjórnarsýslu og hugsanleg aðkoma að gerð námsefnis fyrir stjórnarsýslu og atvinnulíf
 - Styrkja faglegt bakland með ráðgjafarhópi. Tilnefningar frá fræðasviðum HÍ, Samstarfsnefnd háskólastigsins, HAK o.fl.

Takk fyrir!

HÁSKÓLI ÍSLANDS
SIÐFRÆÐISTOFNUN

